

literatura
ÀLEX MILIAN

La novel·la que Françoise Sagan va publicar el 1954, 'Bon dia, tristesa', i que llavors va provocar un escàndol per l'edat de l'autora (17 anys) i les referències sexuals, es llegeix ara com un clàssic de l'hedonisme mediterrani i un retrat gens frívol de la frivolitat. La reedita Viena Edicions en la seva col·lecció 'Petits plaers', amb la traducció competent de Josep Maria Pinto.

El sensual encant de la tristesa

Bon dia, tristesa
FRANÇOISE SAGAN

Viena Edicions
Barcelona, 2020
184 pàgines

El 1818, una jove de 18 anys, Mary Shelley publicava una novel·la, *Frankenstein*, que havia d'esdevenir un clàssic literari i un referent inevitable del gènere fantàstic per tot l'art dels segles següents, i sobretot del vint, quan el cinema visità i revisità contínuament la història del doctor obsedit per crear un monstre viu a partir de diversos cadàvers. L'edat de l'autora —i la seva precoç però profunda reflexió sobre la humanitat— no va escandalitzar ningú. Simplement, molts autors de l'època no van creure que ella fos l'autora i van atribuir l'obra al seu marit, el poeta Percy B. Shelley, que durant un temps es va deixar estimar pels desconfiats.

El 1954, la publicació a França de *Bonjour tristesse* va representar un fenomen editorial, d'una banda, per l'escàndol que va provocar, entre els més moralistes, que una noia de 17 anys hagués escrit el que consideraven una novel·la massa explícita i, de l'altra, per l'èxit de vendes i crítica que va aconseguir. Seixanta-sis anys després, amb la nova traducció que Viena Edicions porta a les llibreries, les raons de l'escàndol es tornen gairebé incomprensibles. De sexe n'hi ha; de sexe explícit, ni rastre. La sorpresa per la precocitat de l'autora és comprensible, però l'antecedent de Mary

Shelley demostra que no és un cas excepcional —el 1818 sí que ho era— i que la superació del masculisme havia avançat ben poc en 136 anys.

I no és que no hi hagi sensualitat i hedonisme a *Bon dia, tristesa*. N'hi ha a cabassos, i aquest és l'encant que encara avui manté la novel·la: que el munt de ficcions sobre els amors d'estiu que han seguit l'estela de Sagan (la literatura n'està farcida, però el cinema i la televisió n'estan infestats) no hagin superat gaire les descripcions i els embolics arran de mar d'aquella autora de 17 anys. Les fantasies adolescents californianes (les poques dignes i les moltes indignes) deuen molt a Sagan; les mil històries de joves enamorades d'homes madurs i viceversa, també. El director Otto Preminger va portar al cinema la novel·la de Sagan el 1958 amb molta traça, i el nombre de pel·lícules que converteixen les seves troballes en tòpics són incomputables. Però obres originals inspiradíssimes, com *Dos a la carretera* (1967) de Stanley Donen o *L'escapada* de Dino Risi, també deuen a Sagan alguns temes —la crueltat de les separacions; la vida frívola dels burgesos a la Costa Blava (i, per extensió, a la Mediterrània). *La comtessa descalça* és contemporània a Sagan. S'estrena el mateix any. I *Atrapa a*

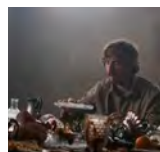
fotografia

Salvador Baixauli ens parla d'una col·lecció d'imatges del fotògraf Francesc Vera

teatre

'El President' és una farsa política que arremet contra el poder de manera despòtica

cinema

'El hoyo' és una d'aquelles pel·lícules valentes condemnades a ser un èxit

un ladrón, de Hitchcock, coincideix amb l'escenari de *Bon dia, tristesa* just un any després de la seva publicació. Només *Pandora y el holandés errante*, rodada a Tossa de Mar per Albert Lewin el 1950, és anterior. De la mateixa manera, Sagan es deutora de molta literatura i cinema sobre els triangles amorosos i una certa picaresca en les relacions romàntiques.

Pel caràcter de l'autora i la seva biografia posterior, Françoise Sagan ha estat sovint acusada, també, de frivolitat. Sagan venia d'una família de l'alta burgesia. El seu pare era un industrial i la seva mare venia d'una família amb moltes terres a la regió d'Òlt (Occitània). Com la protagonista de *Bon dia, tristesa*, Sagan viu en una situació acomodada, sense preocupacions i amb vacances llargues. Després d'escriure el llibre, esdevindrà el prototip de burgesa frívola, amant del luxe i consumidora habitual de drogues.

La protagonista de *Bon dia, tristesa* és aparentment frívola. Gaudeix d'una bona posició social i viu amb el seu pare, vidu, que té contínues relacions amb dones més joves que passaran per la vida de Cécile al ritme de les estacions. Aquell estiu, Cécile el passa en una vil·la llogada a la Provença, prop de Frejús i Canes, acompanyada del seu pare i la seva última amant, l'Elsa.

Es tracta, evidentment, de la narració d'una adolescent frívola, però l'aposta de Sagan per la sinceritat i la reflexió no ho és gens, de frívola. La protagonista s'autoretrata entre la mandra i la mala consciència, la culpabilitat i la inconsciència, l'hedonisme i la maduresa, el caprici i el deure, la manipulació i la lassitud. *Bon dia, tristesa* continua essent, 70 anys després, un retrat bell i amarg d'una adolescent amb dubtes, inseguretats i desitjos, entre el sol, la sorra, les barques i la pinassa.

El 1973, José Luís Aranguren descrivia a *Triunfo* (num. 562) Françoise Sagan: "sempre fidel cuidadora del seu petit jardí de flors entre marcides, però no del tot, i decadents, però no molt".

Bon dia, tristesa n'és la flor primera i la menys marcida.

Françoise Sagan

QUÈ ENTENC PER MARXISME?

ALAIN BADIOU
Presentació: JORDI RIBA
Traducció: RAMON ALCOBERRO TORRES

QUÈ ENTENC PER MARXISME?

NOVETATS 3i4
Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a
Facebook i Twitter
Visita la nostra botiga virtual
en www.tresiquatre.cat